

KŘEST BOŘIVOJE

Ohledně data křtu prvního historicky doloženého Přemyslovce Bořivoje panuje dodnes mnoho dohadů. Časové rozmezí je poměrně veliké: 869-894.

Důkazem je tabulka zpracovaná na webu:

http://www.moraviamagna.cz/tabulky/t_3krest.htm

Ve známém rozhlasovém pořadu o naší historii **Toulky českou minulostí** věnovali této problematice jednu radiovou schůzku: V ní se snažili problém trochu objasnit, předejme proto slovo rozhlasovým vypravěčům: „.....Čtrnáctá kapitola Kosmovy Kroniky české. Roku od narození Páně 894. První datovaný zápis v této kronice. "Pokřtěn byl Bořivoj, první křesťanský kníže svatě víry." První letopočet, a první kiks. Spisovně řečeno omyl. Ovšem pořádný. Roku 894 totiž Bořivoj už nežil. Muselo k tomu dojít dřív. Ale kdy? Podle Legendy o svaté **Ludmile** (Ludmila byla Bořivojova manželka) došlo ke křtu obou knížecích manželů delší dobu po sňatku a provedl ho moravský arcibiskup **Metoděj**. Metoděj ovšem mohl udělovat křest teprve po získání biskupského svěcení v roce 869, a samozřejmě v době, kdy byl na Moravě. Byl tu dvakrát. Poprvé krátce (po roku 869, asi do roku 870), a pak jedenáct let (875 až 885). V tomto prvním případě ještě nebyli Bořivoj a Ludmila svoji, tato možnost tedy padá, a jelikož křest byl zase až za dlouhou dobu po svatbě (a ta se konala roku 874 nebo 875), tak se muselo křtít nejspíš před rokem 884. Následujícího roku totiž Metoděj už umírá. Kosmas se mohl přepsat. Zkrátka – omylem uvedl letopočet o deset let mladší.“

Další pramen tzv. Dalimilova kronika (z poč. 14. století) píše o Bořivojově křtu toto:

*„Zesnul Hostivít a stal se
vládcem Bořivoj. V tom čase
Svatopluk vládl na Moravě.
Bořivoj mu sloužil.
Právě jím byl strašně pokálen.
Přijel na dvůr za králem,
a když pojiť měli spolu,
král ho nepřipustil k stolu
řka, ať pohan usedne si
jak hovado na zem se psy,
neboť prý mu chybí víra,
neboť ušatého výra
vzývá místo Stvořitele,
křesťanskou čest nemá v těle.
Bořivoj hned zrudl silně,
a když bylo po hostině,
žádal, aby pokřtil jej*

Materiál je součástí projektu „Světová výročí UNESCO jako prostředek k posílení gramotnosti středoškolské mládeže“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního, středního a základního uměleckého vzdělávání v roce 2013“ spolufinancován MŠMT.

*arcibiskup Metoděj,
Rusín, který v zemi vši
po slovansku sloužil mši.
Tak byl svědkem Velehrad,
jak Metoděj zářivý kříž
pozved a při křtu klad
na šíj Bořivoje dlaně.
A bylo to Léta Páně
osm set a devadesát čtyři,
od kterého do Čech se pak šíří
křesťanství, jak každý ví.“*

Jeden lapsus se opíše a další se ještě přičiní, jak nás o tom přesvědčuje **Dalimil**. Metoděj samozřejmě nebyl žádný "Rusín", ale Řek ze Soluně. A staré prameny místo křtu vůbec neuvádějí.“ Tolik tedy rozhlasový pořad Toulky českou minulostí, které můžete slyšet pravidelně na vlnách českého rozhlasu.

OTÁZKY K TEXTU

1. Staň se detektivem a pokus se navrhnout datum, kdy mohl být Bořivoj pokřtěn, a zdůvodni.

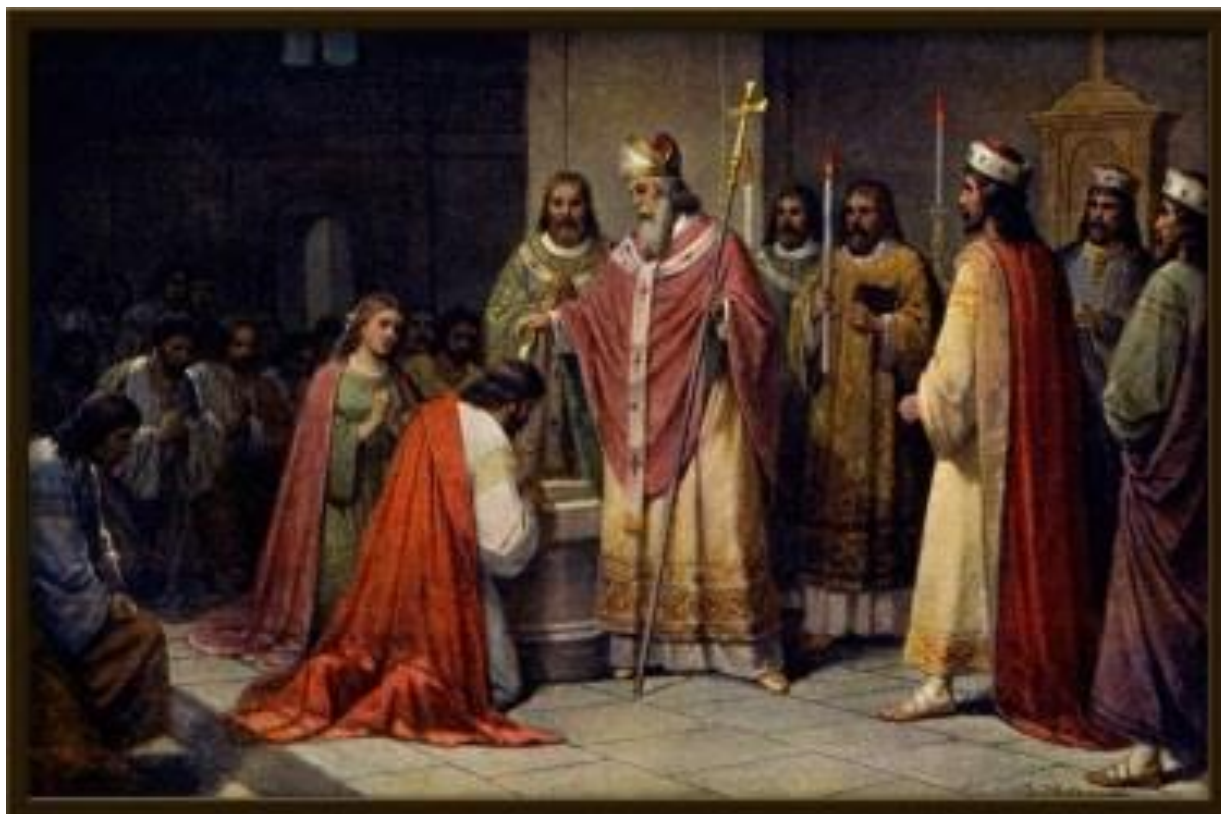
.....
.....

2. Jak pohlíží pisatel Dalimilovy kroniky na Bořivoje?

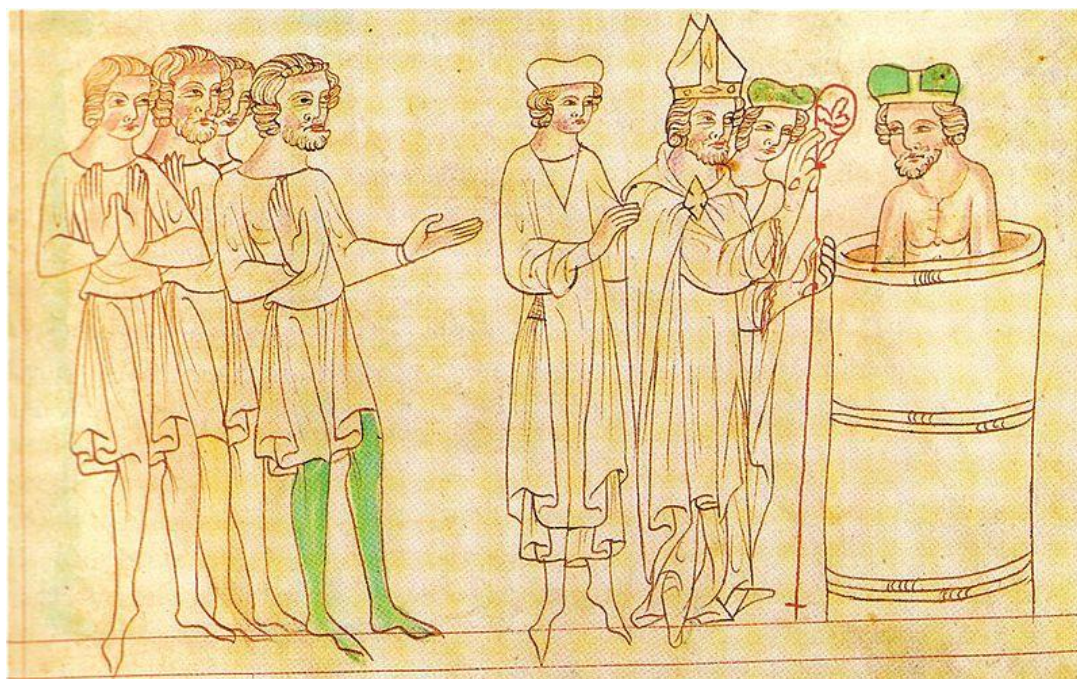
.....
.....

3. Pokus se okomentovat obrázky, pojmenuj osobnosti na obrázcích a srovnej je?

Materiál je součástí projektu „Světová výročí UNESCO jako prostředek k posílení gramotností středoškolské mládeže“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního, středního a základního uměleckého vzdělávání v roce 2013“ spolufinancován MŠMT.

Obr.1: Křest Bořivoje od malíře Josef Mathausera

Obr.2: Křest Bořivoje podle Velislavovy bible (1.pol.14.stoleí)

Materiál je součástí projektu „Světová výročí UNESCO jako prostředek k posílení gramotností středoškolské mládeže“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního, středního a základního uměleckého vzdělávání v roce 2013“ spolufinancován MŠMT.

Obr. 3: Křest Bořivoje v Památníku Velké Moravy ve Starém Městě

Obr. 4: Křest Bořivoje v Archeoskanzenu Modrá u Velehradu

Materiál je součástí projektu „Světová výročí UNESCO jako prostředek k posílení gramotností středoškolské mládeže“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního, středního a základního uměleckého vzdělávání v roce 2013“ spolufinancován MŠMT.

Obr. 5: Křest Bořivoje od malíře Marolda

Tvůj komentář k obrázkům:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Materiál je součástí projektu „Světová výročí UNESCO jako prostředek k posílení gramotností středoškolské mládeže“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního, středního a základního uměleckého vzdělávání v roce 2013“ spolufinancován MŠMT.

V Kristiánově legendě je zachycena událost, jež se údajně odehrála na Svatoplukově dvoře, kam byl na hostinu přizván i Bořivoj, tehdy ještě nepokřtěný. Bylo mu vymezeno místo na zemi jako pohanu. Metodějovi se mu ho zželelo a přistoupil k němu: „*Jaká běda, ty, muž tak vynikající, a nestydíš se, žeš vyhoštěn ze sedadel knížecích, ačkoliv sám také vévodskou moc a hodnost máš, ale raději chceš pro hanebnou modloslužbu s pasáky sviní na zemi sedět!*“ On pak řekl: „*V jaké nebezpečnosti bych se vydal pro tuto věc, nebo co dobrého by mi přineslo náboženství křesťanské?*“ „*Jestliže se zřekneš model a zlých duchů v nich sídlících*“, pravil biskup Metoděj, *staneš se pánem pánů svých a všichni nepřátelé tvoji budou podrobeni moci tvé a potomstvo tvé každodenně vzrůstati bude jako převeliká řeka.*“ I řekl Bořivoj: „*Jestliže tomu tak jest, co překáží, abych byl pokřtěn?*“ „*Nic,*“ pravil biskup, „*jen buď hotov z celého srdce věřit v Boha Otce všemohoucího a jeho Syna jednorozeného, Pána našeho Ježíše Krista, a v Ducha Utěšitele.*“ Bořivoj, vzdělán Metodějem ve víře, vrátil se domů. Metoděj mu dal s sebou kněze Kaicha. Po návratu domů vystavěl Bořivoj na Levém Hradci kostel sv. Klimenta. (Ludvíkovský, J. Kristiánova legenda, Praha, nakl. Vyšehrad, 2012)

OTÁZKY K TEXTU

1. Za jakých okolností byl pokřtěn Bořivoj?

.....
.....

2. Jak zdůvodnil Metoděj Bořivojovi výhodnost jeho pokřtění?

.....
.....

Zdroje:

Text:

http://www.moraviamagna.cz/tabulky/t_3krest.htm

http://www.rozhlas.cz/toulky/vysila_praha/_zprava/0032-schuzka-25-02-1996-nejstarsi-premyslovsky-krize-borivoj--300277

Ludvíkovský, J. Kristiánova legenda, Praha, nakl. Vyšehrad, 2012

Obrázky:

1) http://imageproxy.jxs.cz/~nd03/jxs/cz~/807/930/03434ee650_54893676_o2.jpg

2) http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/e8/Baptism_of_the_bohemian_duke_borivoj.jpg/800px-Baptism_of_the_bohemian_duke_borivoj.jpg

3) <http://www.moraviamagna.cz/upoutavky/images/24-krest-Borivoje-s.jpg>

4) <http://fotoblog.in/galerie/zen/i.php?a=pametihodnosti&i=Beltine3.jpg>

5) http://www.marold.cz/media/k2/items/cache/7ae73efe4c50580e061849ef2d5b5ea4_XL.jpg

Materiál je součástí projektu „Světová výročí UNESCO jako prostředek k posílení gramotností středoškolské mládeže“ a je prostřednictvím „Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního, středního a základního uměleckého vzdělávání v roce 2013“ spolufinancován MŠMT.